

שם הסיפור: היועצת קוראת לי

היועצת קוראת לי למשרד שלה באופן דחוף. אני מדלגת במדרגות והמחשבות מדלגות בראשי, גילה הרכזת ביקשה שאשוחח עם ההורים של דני, צריך להשעות אותו למחר, הוא שוב היה מעורב באלימות, שבוע הבא יש בוחן בהיסטוריה, כרמית עדיין יושבת לבד מאחור, אף אחד לא רוצה לשבת לידה כי היא לא מדברת (אילמות סלקטיבית קראו לזה...?), כמה בנות צחקו על אילנית בהפסקה, המורה לחנ"ג אמרה שכנראה עושים עליה חרם ודוד עדיין לא אוכל, למה הוא מסרב לאכול?... הגעתי. הפנים שלה מודאגות. "כנסי". אין זמן לגיונונים. התיישבתי. "תקשיבי, יש לך תלמיד בכיתה, עדיין לא הכרת אותו כי הוא לא היה בשיעורים מאז שהגעת, אמא שלו עדכנה אותי הרגע שבקיץ היו לו שני ניסיונות התאבדות, הוא ניסה לקפוץ ממרפסת ביתו בקומה השלישית, ופעם אחת ניסה לתלות את עצמו עם חגורה"... היא מסירה את המשקפיים מעל עיניה ומסתכלת ישירות לתוך עיניי, "דיברתי עם פקידת הסעד..." המילים ממשיכות לצאת מפייה אך אני לא שומעת כלום, חס לי, החולצה האוורירית שלי נדבקת לגופי, אגלי זיעה קטנים יורדים במורד צווארי, הפה שלי יבש ואין לי אוויר. "רגע..." אני קוטעת את הדיבור הרצוף שלה, "שנייה, יש פה מיזוג? אפשר להדליק מזגן?". היועצת מורן סבלה מקור, המזגן שלה תמיד כבוי, כרגע זה לא עניין אותי, הרגשתי שאני בוערת, אולי משב רוח תעשייתי יצנן לי את המחשבות. היא מדליקה את המזגן, לוקחת נשימה, "נכנסת כל כך מהר לעניינים, שכבר שכחתי שאת מורה חדשה", היא מחייכת, מחזיקה בידי, תנועתה מנחמת, "תקשיבי, הוא נעלם, ברח מבה"ס וחייב למצוא אותו, אנחנו חוששים שהוא יעשה לעצמו משהו...". כל מה שיכלתי לחשוב עליו כרגע היא מהדורת החדשות של שמונה, השדרן שפניו תמיד רציניות מדווה על גופתו של אור שנמצאה ליד פסי הרכבת בשעות ערב, ללא רוח חיים. ראש העיר מתראיין ומדבר על האבדה הגדולה, כל כך צעיר, וכולם שואלים היכן היו ההורים? היכן הייתה המחנכת?... זאת אני, אני המחנכת. אני פה. לקחתי את מספר הטלפון של אור מהיועצת. היא כבר עדכנה אותי שהוא לא עונה לה ורק כתב לה במסרון: "נמאס לי, אני לא חוזר יותר אף פעם". אני מחייגת ונזרקת ישירות לתא הקולי. הצלצול המודיע על תחילת השיעור צלצל כבר לפני חמש דקות. אני מאחרת. מה קשור עכשיו שיעור אזרחות? הראש שלי בילד הזה שלא פגשתי ואני מדברת על דמוקרטיה ישירה ועקיפה. ומולי רואה אותו חסר פנים אך ידיו מושטות אליי. מזל שהשיעור נגמר. אני מחייגת שוב. תא קולי. אני מחייגת לאמא. אולי יצר עמה קשר. היא לא עונה. אני מחפשת את מורן היועצת בין כל הראשים וכוסות הנס-קפה בחדר המורים. היא לא שם. גילה מנסה לנחם אותי, "זאת לא האחריות שלך", היא אומרת, "לא ידענו שהוא ברמת סיכון כזאת גבוהה האמא לא עדכנה, נמצא אותו אל תדאגי". משום מה איני מתנחמת. מחשבותיי שואבות אותי 10 שנים קדימה אני רואה את איתן שלי, התינוק היפה שלי עם הבלורית המסולסלת, עם הגומות הכובשות, לבד, מסתובב ברחוב, והנייד שלו מגיע לתא הקולי. בא לי לצרוח עליה, לנער אותה בכתפייה ולומר לה שלא תגיד לי לא לדאוג! איתן שלי... אור שלי? אני מחייכת בנימוס, בא לי לרוץ החוצה להניע את האוטו ולחפש אותו. אני מלמדת עכשיו את ט'5 שיעור ספרות, אני שוב מאחרת. אני מוציאה את חיה-פרומה של עגנון מראשי ונוהרת לכיתה הבאה, היסטוריה, פאודליזם, חוזרת על החומר הנלמד ששיננתי כל יום שבת עד חצות. בין הכיתות אני פוגשת שוב בתא הקולי, ושוב נהיה לי חם מידי, כמו זרם חשמלי מתיש שרוטט בגופי ולא נותן לי מנוח. 13:25, הצלצול מודיע על סוף השיעור. מורן מתקשרת, "מצאנו אותו". זה כל מה ששמעתי. זה כל מה שהיה צריך. מחר בבוקר אני אפגוש את אור. אני מתכננת בראשי מה אומר לו, מה באמת לומר? מורן מכוונת אותי במילים של יועצת מנוסה,

מכילה ואני סופגת כל מילה אלי וחוקקת אותן בראשי. השעתי את דני, הסברתי לו שאלומות היא קו אדום ושצריך לתקשר במילים. כתבתי ביומן בטוש כחול "לזמן את אמא לשיחה". שוחחתי עם צליל, רונית וליטל, באמת יש חרם על אילנית, פתחתי יומן, הפעם בטוש אדום, "לבנות תכנית טיפול/מערך שיעור על חרם", "לדבר עם מורן", "לשוחח עם אמא של אילנית". לא הספקתי לתפוס את דוד לפני שהצלצל שחרר את תלמידי לביתם. "לבדוק בגוגל על הפרעות אכילה/לדבר עם אמא של דוד". אספתי את גאיה ואיתן מהגנים. בדרך הביתה בחנתי את פניו של התינוקי שלי מהמראה הקדמית, יפות כל כך, זכות, תמימות. התינוקי שלי, שהיה לי כל כך קשה ליצור, שעטפתי באהבה, שנפשי לא תדע את עצמה בלעדיו. האם אפשרי שהוא יגדל להיות אור או דוד? שיסבול מהצקות, אלימות או בריונות, דחייה או סבל, איך אגן עליו? מה אומר לו? איך אכוון אותו למקום אחר? בבית אני עובדת על אוטומט, מגישה ארוחת צהרים, מנגבת אף, מחליפה טיטול, מפעילה את מכונת הכביסה. משוחחתי עם הורה ועוד אחד, שומעת על עבר של אלימות, התעללות, רעב, אב מזניח, אם שורדת, הם נפתחים בפני ולאט חושפים פיסה קטנה ועוד אחת ממה שמרכיב את הדמויות שאני פוגשת יום יום לכמה שעות. אני לא פותחת יומן. אין צורך לכתוב את כל הדברים הללו, הם חקוקים בנשמת מעתה. אני מתחילה לחבר בין הנקודות, להבין למה דוד עם ראשו על השולחן, ודני מתנהג באלימות. אני שולחת את גאיה לשחק עם אח שלה בחדר, אין לי זמן. צריך להתחיל לחפש פתרונות. מקלחות וארוחת הערב עפו בין המסרונים. זהו. הם במיטות. אפשר להתחיל לעבוד. אני יוצאת ממצב אוטומט ומתחילה לחפש מידע באינטרנט, מערכי שיעור, רעיונות יצירתיים, סבלנות, קבלת השונה, אקלים כיתתי, מיפוי אישי, התנהגותי ולימודי, הרפרטואר שלי התרחב בשבועיים האחרונים מאז שקיבלתי את כיתת החינוך ואני דוברת את השפה. רבע לאחת אני סוגרת את המסך. מניחה ראשי על הכר ומנסה להירדם. כבר כמה ימים שמחשבותי טורדות את מנוחתי. ואין לי מנוח. אני חושבת על הילד ללא פנים, על דוד, על דני, על אילנית, על כרמית..כרמית!!! שכחתי ממנה! אני רצה למחשב אחוזת אמוק! מקליקה בזריזות "אילמות סלקטיבית" ובולעת את המילים. שולחת מסרון למורן "צריך לדבר מחר על כרמית". לא לימדו אותי במכללה למורים על אילמות סלקטיבית?! מה אני עושה עם זה לעזאזל? מה האחריות הזאת שהפילו עליי? הם רציניים? אני מנסה לישון, 3:00 בלילה, אני שומעת פסיעות קטנות נודדות למיטה שלי, מכינה בקבוק חם ועוטפת בחיבוק. מוצאת שלווה בגופו החם והזעיר של התינוקי שלי ונרדמת.

"עוד חודש וחצי לסיום שנת הלימודים תשע"ח", גילה מכריזה בחגיגות מתוך חיוך מלא שיניים, "יש לסיים להזין את כל הציונים במשוב, ישיבות פדגוגיות בעוד כשבועיים, ערב שורשים ב27/5, מסיבת סיום ב19/6..". אני כותבת את הלוז לחודש הקרוב, לחודש האחרון של השנה המדהימה, הקשה, הזאת, ולא מאמינה שהיא תכף מסתיימת. אני בוחנת בעייני את המטלות הכחולות ומרפרפת בין דפי היומן העמוסים שלי חזרה לשבוע השני של ספטמבר. הדפים הללו זרים לי. אני מאמינה שאני כתבתי את כל המילים האלה. אני רואה את הלחץ בועט מתוך המילים, את החוסר וודאות, חוסר הידע העייפות והבלבול. סימני הקריאה והשאלה זועקים מתוך הדף, רשימות של מורה חדשה, מורה המומה, מורה אחרת. לא אני. אני מחייכת. אני כבר לא שם. השנה הזאת הייתה בית הספר של החיים שלי. להיות או לחדול. ועכשיו אני לחלוטין להיות. וזה לא ברור מאיליו. המורה מספטמבר לא ידעה שבעוד כמה חודשים היא תהיה "להיות".

אני עדיין רואה את פניהם של איתן וגאיה שלי בתלמידים שלי, עדיין דואגת לשים 2 עפרונות כל בוקר בקלמר לטובת אלה שמגיעים ללא כלי כתיבה, עדיין מאזכרת אותם על מבחנים קרובים בכל המקצועות, ושומרת כסף קטן בארנק לטובת מי שרעב והגיע ללא כריך. יחד עם זאת למדתי גם להפריד, לחלק בין העומס, לסדר עדיפויות, לסמוך על הגורמים המטפלים ולהיעזר בהם. והכי חשוב, בלילות אני ישנה. אני מסבירה לעצמי, כמנטרה לחיים, שאני עושה את הכי טוב שאני יכולה ויודעת ושיש דברים שהם מחוץ לשליטתי וזה בסדר. בכובע החינוך הגדול שלי אני יכולה להכיל, להבין, לתמוך, ללמד, אבל אני לא יכולה להחליף אף אמא של אף אחד. והתלמידים שלי, הם לא איתן וגאיה שלי, הם אור, דני וכרמית, וכל אחד מהם הוא עולם. עולם מורכב של מחשבות ורגשות ותכונות ועבר והווה, לפני שהם תלמידים שלי. לפני שהם מגיעים לרכוש ידע, הם קודם – הם. הם "להיות", והם תמיד היו כך, אני הייתי צריכה לעבור תהליך כדי להגיע לשם.

אז אם אני צריכה לסכם לטובת מורה חדשה שאינה יודעת היכן הגבול עובר, בין להיות אמא של התלמידים שלה למורה של התלמידים שלה, מצטערת, אין לי כזה סיכום. אין שורה תחתונה, אין מסקנה אחת ברורה שתקצר תהליכים. יש תהליך ארוך ומייגע ומופלא, שבו את תצטרכי ללמוד קודם אותם ואז את עצמך ושוב פעם אותם ורק אז, אולי אז, תוכלי "להיות". ואת תאספי בתהליך הזה הרבה טוב ורע מהסביבה שלך ותסנני ותנסי ותטעי ותצליחי ותכשלי שוב ושוב, ולאט לאט הגבולות יתבהרו, עד שתביני מה מתאים לך ועובד בשבילך. אלה יהיו הגבולות המיוחדים שלך ורק שלך. בהצלחה.

דנית שמוליס